

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Гаалийн ерөнхий газрын харьяа Дорнод аймаг дахь Гаалийн газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ДОА-2022/183/НА/СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Чойбалсан хот

2022 он

Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
Тэргүүлэх аудитор: Б.Болортуул

Утас: 7058-4203, Цахим хаяг: bolortuulb@audit.gov.mn

Аудитын менежер: И.Сэмжидмаа

Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: semjidmaai@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Д.Нармандах

Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: narmandakhd@audit.gov.mn

Аудитор: Ч.Удвалноров

Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: udvalnorovch@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	4
3. Аудитын тайлан	10
3.1 Ерөнхий зүйл	10
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	11
3.4 Материаллаг байдал	11
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	11
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	12
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	12
3.8 Аудитын гол асуудал	12
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	13
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	13
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	13
4. Аудитын илрүүлэлт	13
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	14

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ДОА	Дорнод аймаг
НА	Нотлох аудит
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТӨҮГ	Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ҮОМШӨ	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

21000, Дорнод аймаг, Хэрлэн суурь 7-р баг
З/ДТ-ын II байр, Утас/Факс: 7058-4203

2022.02.14 № 40

танай _____ -ны № _____ -Т

ГААЛИЙН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН
ХАРЬЯА ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ГААЛИЙН ГАЗРЫН ДАРГА
Б.ГЭРЭЛТ-ОД ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Гаалийн ерөнхий газрын харьяа Дорнод аймаг дахь Гаалийн газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Гаалийн ерөнхий газрын харьяа Дорнод аймаг дахь Гаалийн газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

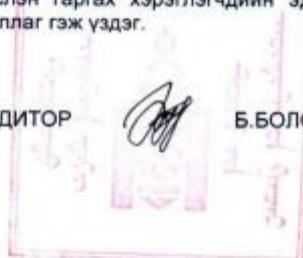
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.БОЛОРТУУЛ

011020811

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	76,783,186.74	89,459,740.31
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	-
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
32	БОГИНО ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	-	-
33	АВЛАГА	1,865,661.43	721,100.00
335	Бусад авлага	1,865,661.43	721,100.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	1,865,661.43	721,100.00
34	УРЬДЧИЛГАА	-	-
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	74,917,525.31	88,738,640.31
351	Түүхий эд материал	4,265,728.88	4,265,728.88
35110	Тусгай зориулалттай материал	4,265,728.88	4,265,728.88
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	5,647,295.00	10,188,640.00
354	Хангамжийн материал	47,454,501.43	55,254,271.43
35420	Аж ахуйн материал	22,003,708.00	32,831,208.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	3,027,730.00	-
35470	Бусад хангамжийн материал	22,423,063.43	22,423,063.43
35600	Мал амьтад	17,550,000.00	19,030,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	-	-
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	10,696,790,316.53	11,148,420,810.88
37	УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	-	-
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	10,696,790,316.53	11,148,420,810.88
392	Биет хөрөнгө	10,512,474,656.53	10,962,125,150.88
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	10,579,409,798.85	10,738,655,563.85
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,526,186,075.42)	(1,763,487,066.46)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	367,969,485.73	454,013,885.73
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(305,943,096.88)	(414,354,163.56)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	2,822,438,729.44	3,716,030,369.44
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,478,457,910.61)	(1,809,010,345.85)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	130,207,230.57	130,207,230.57
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(76,963,505.15)	(89,930,322.84)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	2,221,100.00	2,221,100.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,221,100.00)	(2,221,100.00)
393	Биет бус хөрөнгө	184,315,660.00	186,295,660.00
39301	Програм хангамж	950,000.00	2,930,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(950,000.00)	(950,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	184,315,660.00	184,315,660.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	10,773,573,503.27	11,237,880,551.19
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	1,034,169.43	18,505.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,034,169.43	18,505.00
413	Өглөг	1,034,169.43	18,505.00
4136	Бусад өглөг	1,034,169.43	18,505.00
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	1,015,661.43	-
41364	НДШ - ийн өглөг /ТӨҮГ/	18,508.00	18,505.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	10,772,539,333.84	11,237,862,046.19
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	10,772,539,333.84	11,237,862,046.19
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	3,742,699,468.58	3,742,699,468.58
51101	Өмч: - төрийн	3,742,699,468.58	3,742,699,468.58

512	Хуримтлагдсан үр дүн	6,404,110,453.76	6,869,433,166.11
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	6,404,110,453.76	6,404,110,453.76
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	465,322,712.35
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	625,729,411.50	625,729,411.50
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	10,773,573,503.27	11,237,880,551.19

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,444,687,492.00	2,677,583,840.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,841,994,292.00	943,303,940.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,841,994,292.00	943,303,940.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,825,274,292.00	919,522,840.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,825,274,292.00	919,522,840.00
120009	Бусад орлого	16,720,000.00	23,781,100.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,602,693,200.00	1,734,279,900.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,602,693,200.00	1,734,279,900.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,602,693,200.00	1,734,279,900.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,994,461,806.43	2,212,221,747.65
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,994,461,806.43	2,212,221,747.65
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,881,972,374.43	1,979,576,480.16
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,050,927,852.88	955,365,346.60
210101	Үндсэн цалин	517,245,048.89	474,289,494.45
210102	Нэмэгдэл	504,352,803.99	355,456,926.03
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	29,330,000.00	50,486,500.00
210104	Урамшуулал	-	75,132,426.12
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	131,916,916.43	123,823,709.91
210201	Тэтгэврийн даатгал	12,876,882.71	19,968,226.67
210202	Тэтгэмжийн даатгал	22,754,821.97	26,717,128.89
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	630,721.02	30,280,237.28
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	32,265,545.66	28,079,016.19
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	63,388,945.07	18,779,100.88
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	66,457,204.00	69,080,202.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	30,246,106.00	39,528,073.00
210302	Түлш, халаалт	34,828,868.00	28,601,238.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,382,230.00	950,891.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	99,228,063.74	63,868,077.00
210401	Бичиг хэрэг	3,434,300.00	3,434,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	54,448,130.00	53,026,770.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,008,552.00	916,907.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	648,100.00	609,100.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,881,000.00	5,881,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	28,807,981.74	
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	32,831,407.00	74,561,792.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,504,997.00	2,942,500.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	5,894,540.00	30,865,612.00
210604	Урсгал засвар	25,431,870.00	40,753,680.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,763,400.00	1,572,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,763,400.00	1,572,000.00

Гаалийн ерөнхий газрын харьяа Дорнод аймаг дахь Гаалийн газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	62,451,006.00	55,018,442.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	38,905,082.00	36,614,575.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	360,000.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	3,209,000.00	3,209,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	905,838.00	455,056.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	420,000.00	416,400.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	429,500.00	431,500.00
210807	Газрын төлбөр	274,536.00	370,536.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	17,947,050.00	13,521,375.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	436,396,524.38	636,286,910.65
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31,336,954.99	16,600,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	271,100.00	
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	404,788,469.39	619,686,910.65
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	112,489,432.00	232,645,267.49
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	112,489,432.00	232,645,267.49
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	112,489,432.00	232,645,267.49
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	1,450,225,685.57	465,362,092.35
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	20,430.00	39,380.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	20,430.00	39,380.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(20,430.00)	(39,380.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	1,450,205,255.57	465,322,712.35

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,742,699,468.58	625,729,411.50	4,953,905,198.19	9,322,334,078.27
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,742,699,468.58	625,729,411.50	4,953,905,198.19	9,322,334,078.27
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
Тайлант үеийн үр дүн			1,450,205,255.57	1,450,205,255.57
2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,742,699,468.58	625,729,411.50	6,404,110,453.76	10,772,539,333.84
2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,742,699,468.58	625,729,411.50	7,854,315,709.33	
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,742,699,468.58	625,729,411.50	6,404,110,453.76	10,772,539,333.84
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00

Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
Тайлант үеийн үр дүн			465,322,712.35	465,322,712.35
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,742,699,468.58	625,729,411.50	6,869,433,166.11	11,237,862,046.19

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,632,092,700.00	1,736,025,900.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	29,399,500.00	1,746,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	29,399,500.00	1,746,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	3,124,500.00	1,746,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,124,500.00	1,746,000.00
120009	Бусад орлого	26,275,000.00	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,602,693,200.00	1,734,279,900.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,602,693,200.00	1,734,279,900.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,602,693,200.00	1,734,279,900.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,549,824,243.00	1,554,223,235.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,549,824,243.00	1,554,223,235.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,411,059,811.00	1,321,577,967.51
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,058,432,469.00	955,453,550.49
210101	Үндсэн цалин	559,801,964.00	564,118,328.49
210102	Нэмэгдэл	354,268,800.00	265,716,300.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	41,877,000.00	50,486,500.00
210104	Урамшуулал	102,484,705.00	75,132,422.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	124,843,918.00	123,735,509.02
210201	Тэтгэврийн даатгал	81,957,318.00	82,627,309.02
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,721,700.00	8,337,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,577,300.00	9,843,300.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,144,300.00	2,084,300.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,443,300.00	20,843,300.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	66,457,204.00	69,080,202.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	30,246,106.00	39,528,073.00
210302	Түлш, халаалт	34,828,868.00	28,601,238.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,382,230.00	950,891.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	73,447,812.00	60,840,347.00
210401	Бичиг хэрэг	3,434,300.00	3,434,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	57,475,860.00	49,999,040.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,008,552.00	916,907.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	648,100.00	609,100.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,881,000.00	5,881,000.00

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	37,184,952.00	66,694,292.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,519,542.00	2,942,500.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	5,894,540.00	22,998,112.00
210604	Урсгал засвар	29,770,870.00	40,753,680.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,763,400.00	1,572,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,763,400.00	1,572,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	48,658,956.00	44,182,067.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	40,375,082.00	36,614,575.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	360,000.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	3,209,000.00	3,209,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	905,838.00	455,056.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	420,000.00	416,400.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	429,500.00	431,500.00
210807	Газрын төлбөр	274,536.00	370,536.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	2,685,000.00	2,685,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	271,100.00	20,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	20,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	271,100.00	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	138,764,432.00	232,645,267.49
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	26,275,000.00	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	26,275,000.00	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	112,489,432.00	232,645,267.49
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	112,489,432.00	232,645,267.49
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	82,268,457.00	181,802,665.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	82,268,457.00	181,802,665.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,737,279,900.00	1,503,380,632.51
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,737,279,900.00	1,503,380,632.51
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,737,279,900.00	1,503,380,632.51
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,142,367,000.00	955,453,550.49
210101	Үндсэн цалин	646,021,200.00	564,118,328.49
210102	Нэмэгдэл	354,268,800.00	265,716,300.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	64,077,000.00	50,486,500.00
210104	Урамшуулал	78,000,000.00	75,132,422.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	148,386,600.00	123,735,509.02
210201	Тэтгэврийн даатгал	96,278,400.00	82,627,309.02
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,337,300.00	8,337,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	20,843,300.00	9,843,300.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,084,300.00	2,084,300.00

Гаалийн ерөнхий газрын харьяа Дорнод аймаг дахь Гаалийн газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	20,843,300.00	20,843,300.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	88,668,600.00	69,080,202.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	56,999,000.00	39,528,073.00
210302	Түлш, халаалт	28,669,600.00	28,601,238.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,000,000.00	950,891.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	61,409,900.00	60,840,347.00
210401	Бичиг хэрэг	3,434,300.00	3,434,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	50,000,000.00	49,999,040.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,446,500.00	916,907.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	648,100.00	609,100.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,881,000.00	5,881,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	245,521,400.00	245,518,957.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	22,521,400.00	22,521,400.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	23,000,000.00	22,998,112.00
210604	Урсгал засвар	200,000,000.00	199,999,445.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,800,000.00	1,572,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,800,000.00	1,572,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	47,126,400.00	45,180,067.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	37,620,000.00	36,614,575.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	360,000.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	3,209,000.00	3,209,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,011,400.00	455,056.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	429,000.00	416,400.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,429,500.00	1,429,500.00
210807	Газрын төлбөр	382,500.00	370,536.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	2,685,000.00	2,685,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,000,000.00	2,000,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,000,000.00	2,000,000.00
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,737,279,900.00	1,503,380,632.51
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,734,279,900.00	1,501,634,632.51
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,734,279,900.00	1,501,634,632.51
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	3,000,000.00	1,746,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,000,000.00	1,746,000.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	-	-
620001	Удирдах ажилтан		
620002	Гүйцэтгэх ажилтан		
620003	Үйлчлэх ажилтан		

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	00.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	00.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	00.00

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	00.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	00.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)-(I)	

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Гаалийн ерөнхий газрын харьяа Дорнод аймаг дахь Гаалийн газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Нармандах, аудитор Ч.Удвалноров нар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер И.Сэмжидмаа, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Болортуул нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Гаалийн ерөнхий газрын харьяа Дорнод аймаг дахь Гаалийн газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 01/05 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Гаалийн байгууллагын эрхэм зорилго нь үндэсний аюулгүй байдлыг хамгаалах, олон улсын хууль ёсны худалдааг хөнгөвчлөх, улсын төсвийн орлогыг бүрдүүлэх, байгууллагын чадавхыг бэхжүүлэхэд оршино.

Улсын хилээр бараа, тээврийг нэвтрүүлэх /экспорт, импорт, транзит ачаа дамжин өнгөрөх гэх мэт/, гаалийн бүрдүүлэлт хийх, гаалийн хяналт шалгалтыг явуулах, гаалийн татвар хураан авах.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Дорнод аймгийн Санхүүгийн хяналт, аудитын албанаас тус газрын 2019, 2020, 2021 оны эхний улирлын байдлаарх үйл ажиллагаанд дотоод аудитыг санхүүгийн хяналт шалгалтын чиглэлээр хийж гүйцэтгэсэн байна. Дотоод аудитын хяналт шалгалтаар нийт

11 зөвлөмжийг өгсөн байна. Тухайлбал, Төсвийн хөрөнгийг батлагдсан төсвийн хүрээнд зарцуулах, албан томилолтоор ажилласан албан хаагчдын томилолтын олговрыг хууль тогтоомжид заасны дагуу олгох гэх зэрэг зөвлөмжийг өгсөн байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудиторос шууд тусалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Гаалийн ерөнхий газрын харьяа Дорнод аймаг дахь Гаалийн газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны нийт зардлыг 1,994.5 сая төгрөгөөс 75 хувиар буюу 19.9 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 14.9 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Авлага дансны үлдэгдэл 0.7 сая төгрөг болж буурсан бөгөөд байгууллагаас авах авлага байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 88.7 сая төгрөг болж 13.8 сая төгрөгөөр өссөн нь бэлэн бүтээгдэхүүн, хангамжийн материалын өсөлттэй холбоотой байна. Бараа материалын дансны үлдэгдэлд ашиглалтгүй бараа материал байхгүй байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 15.228.4 сая төгрөг болж 1,140.8 сая төгрөгөөр өссөн нь барилга байгууламж, орон сууц, авто тээврийн хэрэгслийг худалдан авч, машин тоног төхөөрөмжийг шилжүүлэн авснаас шалтгаалжээ.

Үндсэн хөрөнгийн данс нь төсвийн хөрөнгийн худалдан авалтаар 159.2 сая төгрөгийн барилга байгууламж, 16.5 сая төгрөгийн авто тээврийн хэрэгсэл, 4.1 сая төгрөгийн машин тоног төхөөрөмж, үнэ төлбөргүй шилжиж ирсэн 142.0 сая төгрөгийн авто тээврийн хэрэгсэл, 889.5 сая төгрөгийн машин тоног төхөөрөмж, 2.0 сая төгрөгийн программ хангамж нэмэгдсэн байна. Үндсэн хөрөнгө акталсан 72.5 сая төгрөгийн хөрөнгөөр хасагдсан байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 0.2 сая төгрөг нь НДШ-ийн өглөг байна.

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 767.8 сая төгрөгөөр буурсан нь үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого багассантай холбоотой байна. Нийт зардал өмнөх оноос 217.8 сая төгрөгөөр өссөн нь үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол болон эд хогшил, урсгал засварын зардал зэргээс шалтгаалсан байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 1,737.3 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 1,737.3 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,737.3 сая төгрөгийн төсөв баталснаас 1,734.3 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 3.0 сая төгрөгийг төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас төлөвлөж баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,737.3 сая төгрөгийн санхүүжилт авч урсгал үйл ажиллагаанд бүрэн зарцуулсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 86.6 хувь буюу 1,501.6 сая төгрөг, буцаан төвлөрүүлсэн 13.4 хувь буюу 232.6 сая төгрөг байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд нэмэлт санхүүжилтийн дансаар гүйлгээ хийгдээгүй байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Байгууллага үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахтай холбоотой тодорхой бус байдал үүсээгүй байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ, үйл явдал гараагүй байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын

талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Гаалийн ерөнхий газрын харьяа Дорнод аймаг дахь Гаалийн газар нь 2021 онд нийт 147 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас хуулийн хугацаанд бүрэн мэдээлсэн байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 263.4 сая төгрөгийн албан шаардлагыг бүрэн хэрэгжүүлсэн байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц чухал асуудал гараагүй.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 23.72 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 0.02 сая төгрөгийн зөрчилд зөрчил арилгах албан шаардлага хүргүүлж, 23.7 сая төгрөгийн алдаа зөрчилд залруулга хийлгэсэн.

4.1 Залруулсан алдаа

Аудитын явцад 23.7 сая төгрөгийн алдааг залруулсан.

4.2 Төлбөрийн акт

Тайлант хугацаанд төлбөрийн акт байхгүй.

4.3 Албан шаардлага

Он дамжсан НДШ-ийн өглөгийн үлдэгдэлтэй ажилласан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-т “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх.” гэсэн заалттай нийцэхгүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

4.4 Зөвлөмж

Тайлант хугацаанд зөвлөмж өгөгдөөгүй болно.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Гаалийн ерөнхий газрын харьяа Дорнод аймаг дахь Гаалийн газар	3	23.72	2	23.7	-	-	1	0.02	-	-